

Veiledning for bruk av HMS - risikovurdering - vold og trusler

Gjelder for: Hele SiV
Dokumenttype: []
Sist endret: 09.04.2025

Hensikt

Sørge for at leder gjøres kjent med hvordan risiko for enheten skal kartlegges og at dette gjennomføres iht. [HMS - risikovurdering](#).
Sørge for at kartlagt risiko for valgt enhet definerer korrekt risikonivå (grønn, gul, rød) slik at tiltak i form av aktiviteter, opplæring og oppfølging blir gjennomført.

Ansvarlig

Leder med personalansvar.

Fremgangsmåte

Hele arbeidsmiljøet i seksjonen skal risikovurderes mtp. vold og trusler. Tenk på forhold som har betydning for ansattes helse, miljøet rundt og sikkerheten for ansatte og omgivelser. Det er derfor svært viktig at gruppen som skal jobbe med vurderingen er representativ og at alle blir gitt talemuligheter. Dersom det er gjennomført risikovurderinger av samme tema tidligere så er det fordelaktig å benytte denne som utgangspunkt.

Kjernen i kartleggingen og risikovurderingen er:

Forhold som **kan** være av betydning er forsøkt beskrevet som emner og sjekkpunkter i mal-skjemaet. Dersom du ikke finner de relevant for din enhet så merkes de som **ikke relevant**.

- Beskriv arbeidsoppgavene/situasjonene i virksomheten (Spalte 1)
- Hva kan gå galt? (Spalte 2)
- Hvilke tiltak gjøres i dag? (Spalte 3)
- Hvor ofte kan det skje? (Spalte 4)
- Hva er konsekvensene dersom det skjer? (Spalte 5)
- Vurdering av risiko (Spalte 6)
- Hvordan reduseres risikoen med ytterligere tiltak (Spalte 7)

Sannsynlighet (S) – hvor hyppig forekommer dette hos oss (verdi 1-5)

Konsekvens (K) – hvor alvorlig er utfallet dersom hendelsen oppstår (verdi 1-5)

Risiko (R) – **Sannsynlighet** ganger **Konsekvens** ($S \cdot K = R$)

Eksempel:

Vi har vurdert at arbeidsoppgaven/situasjonen «Pasient med demens» kan innebærerisiko for blant annet fysisk vold. Risiko for Fysisk vold - kloring er 8 ut ifra Sannsynlighet =4 og Konsekvens=2

Arbeidsoppgave/situasjon som kan innebære fare for vold/trusler(1)	Hva kan skje? (2)	Tiltak som gjennomføres i dag(3)	Sannsynlighet (hvor ofte) (4)	Konsekvens (5)	Risiko (6)	Tiltak som skal gjennomføres for å få ned sannsynlighet eller konsekvens (7)
Pasient med demens	Fysisk vold - kloring	Rett bemanning, trygging, deeskalerende kommunikasjon, fysisk plassering ift pasient.	4	2	8	Tilstrebe behandling/omsorg i rett avdeling (sykehus/kommune) Kommunikasjon med pårørende
	<i>Fysisk vold</i> - slag					

Forslag til risikoreduserende tiltak finner du her:

[Vold og trusler - mulige tiltak ved kjent voldsrisiko - sengepost](#)

[Vold og trusler - mulige tiltak ved kjent voldsrisiko - poliklinikk](#)

Risikoverdien kan plasseres i risikomatrisen under ut ifra gitt verdi.

Risikoverdien vil således plassere seg her i matrisen:

	K1	K2	K3	K4	K5
S5	5	10	15	20	25
S4	4	8	12	16	20
S3	3	6	9	12	15
S2	2	4	6	8	10
S1	1	2	3	4	5

Varmekart (valgfritt):

For å kunne se hvor i matrisen seksjonen hovedsakelig befinner seg så **kan** det å lage en form for «Varmekart» der man plottet inn antall risikoverdier ut ifra gjennomført vurdering være hensiktsmessig.

Et slikt varmekart kan se slik ut, der tallet i parentes viser antall forekomster av risikoverdien i gjennomført vurdering (Totalt 40 vurderinger i et **tenkt** scenario):

	K1	K2	K3	K4	K5
S5	5	10	15	20	25
S4	4	8(4)	12(8)	16(5)	20
S3	3	6	9(5)	12(7)	15(3)
S2	2(2)	4(3)	6	8	10
S1	1	2(3)	3	4	5

Grønne vurderinger = 5 stk (2+3) som tilsvarer 12,5% av vurderingene

Gule vurderinger = 27 stk (4+3+8+5+7) som tilsvarer 67,5% av vurderingene

Røde vurderinger = 8 stk (5+3) som tilsvarer 20 % av vurderingene

Middelverdi grønn: 2,2

Middelverdi gul: 7,35

Middelverdi rød: 18,5

Ut i fra dette kan vi si at seksjonen i hovedsak er gul, men man må også se på om snittverdien tendenserer mot rødt, altså mørk gul.

Her ser vi at summen av de **gule** verdiene er $(8 \times 4 + 4 \times 3 + 12 \times 8 + 9 \times 5 + 12 \times 7) = 269$, delt på 27 besvarelser. Det gir en snittverdi på **9,96**, altså en mørk gul.

Grønne verdier har en snittverdi på **2** som kan sies å være grønn.

Matrisen viser også at det er vurderinger som er røde. Snittverdien på de **røde** er **15,625** altså en lys rød.

Det gir en seksjonsverdi $\frac{9,96 + 15,625 + 2}{3} = 9,195$ som kan sies å være en mørk gul totalt.

NB! Seksjonen **må** likevel ta en vurdering om de røde verdiene er såpass alvorlige og skjer så hyppig at rød må vurderes.

Man kan også benytte seg av utdrag fra EQS-datagrunnlag på innrapporterte «uønskede hendelser – HMS andre». Det vil gi seksjonen en pekepinn på hvilke hendelser som er registrert på Vold og trusler og hvor «tyngden» ligger ift hyppighet og type. Rapporten kan hentes ut herfra [Meldingsoversikt Vold og trusler](#).